

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2025.

1. Strateški ciljevi BED-a 2025.-2027. i njihovo ispunjavanje kroz
  - A. Projekte i programe BED-a u 2025.
  - B. Zagovaranje, lobiranje na području zaštite prirode i okoliša
  - C. Zajednička dobra i mehanizme direktne demokratije
  - D. Institucionalni razvoj udruge
2. Financijski izvještaj

Brodsko ekološko društvo – BED
Trg hrvatskog proljeća 1
35000 Slavonski Brod

web: www.bed.hr

email: bed@bed.hr

facebook:

BED Brodsko ekološko društvo

instagram:

BED Brod Ecological Society

2025. u brojevima

2 MEĐUNARODNA PROJEKTA

1. EUKI – **Landcare Europe Captures Carbon** – Potpora prirodnim načinima zaštite klime u poljoprivrednim krajolicima.
2. **Pokretači promjene – Ljudi za prirodu, priroda za ljude** (NHC)

2 PROVEDBENA PROGRAMA

(H)‘rastu rast ! – volonterske akcije čišćenja samoniklih hrastića unutar invazivnih vrsta koje želimo pretvoriti u projekt.

ZELENA KNJIŽNICA - suradnja sa gradskom knjižnicom Slavonski Brod – 4 programa godišnje (priroda, hrana, klima, građanski aktivizam)

3 DUGOROČNA STRATEŠKA PROGRAMA

1. PROGRAM: Održivo upravljanje zaštićenim područjem gajna
2. PROGRAM: Podrška razvoju civilnog društva u ruralnom prostoru
3. PROGRAM: Zaštita zajedničkih dobara-pašnjačke zajednice

ČLANOVA 67

VOLONTERA 40
VOLONTERSKIH SATI U 2025.
3945

2,5 radna mjesta

SURADNJA BED-a s drugima kroz

5 nacionalnih mreža,
8 međunarodnih
1 nacionalna i
4 lokalne udruge
1 javna Ustanova

2 JLRS

1 državna agencija,
3 škole

Pašnjačka zajednica
braniteljska zadruga Eko-Gajna

Strateški ciljevi 2025.- 2027. godine

A) Programi/projekti vezani uz zaštitu okoliša i prirode, te održivi razvoj

1. Zaštita i upravljanje značajnim krajobrazom Gajna
2. Interpretacija zaštite prirode
3. Biološka raznolikost i izvorne pasmine domaćih životinja
4. Aktivnosti edukacije u zaštiti okoliša i prirode, te održivog razvoja

A

B) Lobiranje i zagovaranje na području zaštite okoliša i prirode

1. Sudjelovanje u radnim grupama i tijelima koja utječu na zakonodavstvo
2. Direktno davanje komentara na zakone i pravilnike
3. Umrežavanje na nacionalnom i međunarodnom nivou

B

C) Zajednička dobra i mehanizmi direktne demokracije

1. Očuvanje područja djelatnošću zajednice (ICCA)
2. Suradnička vijeća na zaštićenim područjima i pašnjačke zajednice

C

D) Institucionalni razvoj udruge

Samoodrživost, razvoj djelatnosti koja će osigurati stabilno djelovanje udruge, strateško pozicioniranje, vidljivost u društvu

D

Izvještaj pripremili: Iris Beneš i Antun Odošić

Dizajn: Iris Beneš i Saša Matanović, BED 2025.

Zaštita i upravljanje Gajnom od 1990. godine 2007.- 2025. godine – BED provodi Program očuvanje biološke raznolikosti na zaštićenom pašnjaku Gajna

Gajna je multifunkcionalno područje – prirodna retencija, zaštićeno područje prirode, zajednički pašnjak i mjesto edukacije. Osiguravanje uvjeta za ekološku ispašu stoke je presudno za očuvanje bioraznolikosti zaštićenog pašnjaka Gajna tako da je velik dio aktivnosti BED-a od početka usmjeren na održavanje uvjeta i usmjeravanje ispaše na tom pašnjaku.

Uspješan EU projekt (2007.-2009.) pretvorili smo u 17-godišnji program koji u sebi sadrži upravljanje zaštićenim zajedničkim pašnjakom pod posebnim ekološkim i ekonomskim uvjetima.

Kad nestane stoke i ispaše, prevladavaju invazivne vrste, pašnjaci zarastaju i gubi se bogatstvo biljnog i životinjskog svijeta.

Gajna kroz mjesec u 2025.

siječanj

veljača

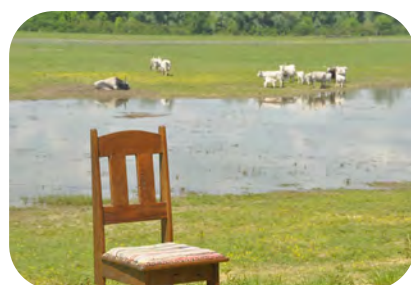
ožujak

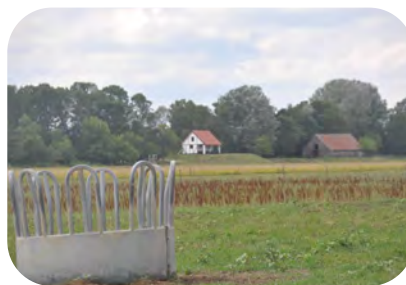
travanj

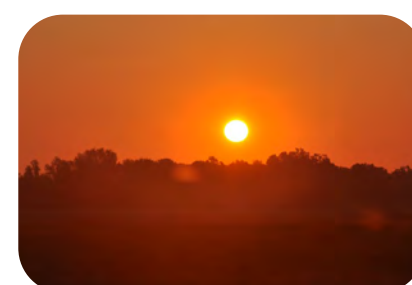
svibanj

lipanj

srpanj

kolovoz

rujan

listopad

studeni

prosinac

Radovi na infrastrukturi Gajne – naglasci u 2025.

Radovi na infrastrukturi –
protupoplavni platoi –
Hrvatske vode

Popravci grlenjaka BED i
PZBZ

Održavanje Stana na Gajni
– BED

Održavanje poučne staze-
mostovi BED

Popravci štale – BED i PZBZ

Popravci čardaka BED

Radovi na Gajni – tko što radi i financira 2025.

Čuvar Gajne je zaposlenik BED-a, koji uz održavanje infrastrukture ima važnu ulogu u monitoringu bioraznolikosti i prihvatu grupa.

Javna ustanova Natura Slavonica sufinancira 24 % pune plaće Čuvara Gajne, BED osigurava sredstva za 76 %.

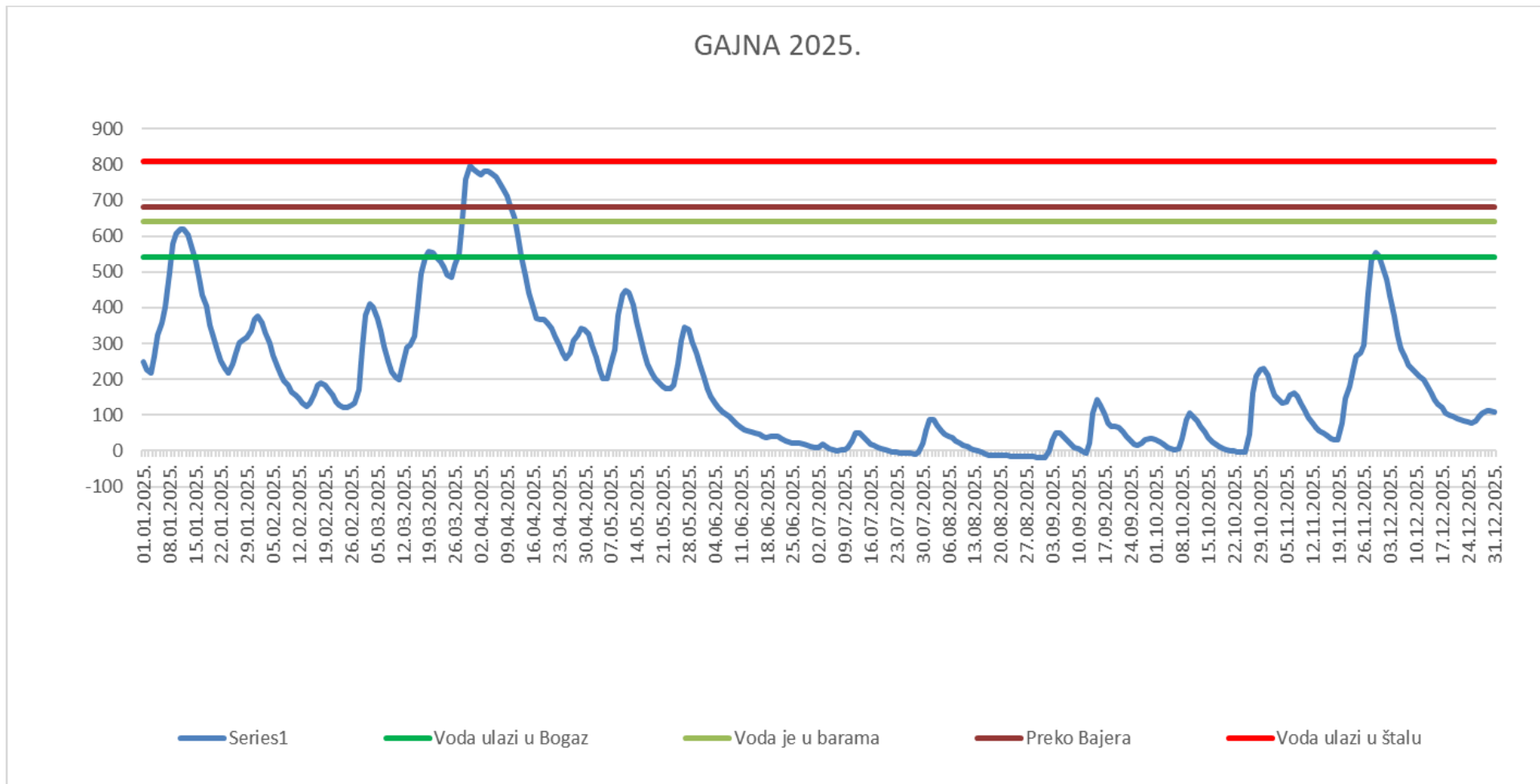
Veliki angažman volontera BED-a i članova PZBZ Eko-Gajne u ljudskom radu ogleda se u **3945** volonterskih sati putem aktivnosti **40** individualna volontera i koordinatora koji je i sam volonter.

U volonterskim satima to znači kao da BED osigurava još 2 svakodnevna radna mjesta uz ono čuvara Gajne.

PZBZ Eko-Gajna financira većinu obnove zajedničke infrastrukture vezanu za ispašu i košnju te akumulatore koji napajaju Stan na Gajni.

VODOSTAJ 2025. - Poplava na Gajni – od kraja ožujka kad je dosegla 799 pa sve do sredine travnja voda je gotovo potpuno pokrivala Gajnu (ulazak u štalu)

VODOSTAJ 2025. - Poplava na Gajni – od kraja ožujka kad je dosegla 799 pa sve do sredine travnja voda je gotovo potpuno pokrivala Gajnu (ulazak u štalu)

Projekti provedeni u 2025. godini vlastitim sredstvima – Hrastu rast !

Čisteći invazivnu amorfu i dajući prostora samoniklim hrastićima čuvamo autohtone vrste drveća i povećavamo bioraznolikost.

Iako je Gajna pašnjak, očuvanje solitarnih stabala je važno, i jedno od uvjeta zaštite prirode na tom području. Stalan angažman čuvara Gajne kroz godinu u čišćenju.

18.09.2025. Volonterska akcija **Hrastu rast!** na Gajni – čišćenje oko samoniklih stabala hrasta uz Zatoku od invazivnih vrsta da ih ne uguše – oko 25 volontera BED-a.

Projekti provedeni u 2025. godini predavanje i promatranje ptica u travnju 2025.

**ZELENA
KNJIŽNICA**

A

ZNAM TE PTICO!

**Slavonski Brod
srijeda, 16.04.2025.**

9.30 Promatranje ptica - glavni
ulaz u brodsku Turđavu

10.30 Predavanje o urbanoj
bioraznolikosti - velika dvorana
 gradske knjižnice

**ZELENA KNJIŽNICA
2025.**

ULAZ SLOBODAN

BIOM
UDRUGA / ASSOCIATION

**gradska KNJIŽNICA
SLAVONSKIbrod**

Projekti provedeni u 2025. godini –
PRIRODA_VODE u lipnju 2025.

**ZELENA
KNJIŽNICA**

A

Dan rijeke Save
Sava River Day

Zaštita voda, rijeka Sava i obrana od
poplava (4. lipanj 2025.)

Projekti provedeni u 2025. godini

HRANA u listopadu 2025

**ZELENA
KNJIŽNICA**

A

Projekti provedeni u 2025 – KLIMA u studenom 2025.

**ZELENA
KNJIŽNICA**

A

Predstavljanje romana i
razgovor o klimatskim i
aktivističkim temama

ZELENA KNJIŽNICA

Zelena knjižnica tj. Zeleni kutak u Gradskoj knjižnici Slavonskog Broda osnovan je 2019. godine u suradnji s Brodskim ekološkim društvom-BED-om i otada se u partnerstvu sa Gradskom knjižnicom SlavonSKI Brod održavaju minimalno 4 događaja godišnje.

Od listopada 2025. proveden vlastitim sredstvima (46,62 %) podržan potporom Grada Slavonskog Broda (8,80%) i programa **Pokretači promjena** (44,58 %) financiran sredstvima Europske unije i Nizozemskog helsinškog odbora.

Funded by
the European Union

Projekti u 2025. godini – Pokretači promjena 1 - Ljudi za prirodu, priroda za ljude

Projekt „Pokretači promjena“ financiran sredstvima Europske unije kroz program Nizozemskog helsinškog odbora za smanjenje pritiske na nas kao branitelje okoliša, povećavanje otpornost organizacije te unaprjeđenje rada s volonterima.

Kolovoz 2025.

PON	UTO	SRI	ČET	PET	SUB	NED
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Zajedništvo kao ključ otpornosti:
Pašnjačka zajednica
braniteljska zadruga Eko Gajna
okuplja lokalna poljoprivrednika.

Trajanje 01.04.2024. - 31.03.2025.
uspješno završen.

Funded by
the European Union

Projekti u 2025. godini – Pokretači promjena 2 – Prijatelji prirode

Dizanje potpore javnosti, razumijevanje građana o „zelenim“ temama, rad s medijima, edukacijski materijali

Trajanje 01.10.2025. - 30.09.2026.

Kalendarom za 2025. prikazujemo godinu na Gajni, zaštićenom, poplavnom i zajednički upravljanom pašnjaku o kojem BED nekoliko desetljeća vodi brigu.

Bećarcima upozoravamo na klimu koja se mijenja, a objašnjenjima ispod datuma na to što sve naša organizacija radi na Gajni bez dodatnog financiranja.

PON	UTO	SRI	ČET	PET	SUB	NED	OŽUJAK 2026.
						1	
2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	
16	17	18	19	20	21	22	
23	24	25	26	27	28	29	
30	31						

Ne treba mi ni kruva ni vode,
kada vidim da dolaze rode.
Od svetog Josipa (19.03.)
zima se osipa.

GAJNA - vlažna staništa kao mjesto pohrane ugljika u borbi protiv klimatskih promjena
- wetlands as carbon sinks in fight against climate change

Funded by
the European Union

CATALYST OF
CHANGE
SUPPORTING A VIBRANT CIVIL SOCIETY IN EUROPE

Projekti u 2025. godini – Landcare Europe Captures Carbon

Briga o zemlji pomaže u borbi protiv klimatskih promjena

U 2,5 godine u radu sa širokim spektrom aktera – od ljudi na terenu do donositelja odluka pokazujemo kako se poljoprivrednim krajobrazima može upravljati u svrhu poboljšanja njihovog kapaciteta skladištenja ugljika. Financira Njemačko Savezno ministarstvo za gospodarska pitanja i klimatske akcije (BMWK)

GAJNA collective approach
in agriculture mitigates...

Supported by:

Federal Ministry
for Economic Affairs
and Climate Action

on the basis of a decision
by the German Bundestag

European
Climate Initiative
EUKI

Višegodišnji projekt, uz Hrvatsku i Njemačku, provode još i partneri iz Litve, Češke i Rumunjske i vezan je za klimatske ciljeve u održivoj poljoprivredi koja čuva okoliš.

U 2025. održane su dvije međunarodne radionice koji su kao zaključke imali preporuke donositeljima odluka U Rumunjskoj smo pokrili agrošumarstvo kao temu, u Litvi tresetišta.

Projekti u 2025. godini – Landcare Europe Captures Carbon Briga o zemlji pomaže u borbi protiv klimatskih promjena

Zbirka najboljih praksi - GAJNA JE JEDNA OD NJIH

Sudjelovanje u umrežavanju

4 europske radionice i terenski posjeti – TRAVNJACI U RH – SB i Gajna

4 lokalne obuke poljoprivrednici poljoprivrednicima

Preporuke za politike (EU + nacionalna razina – borba predstoji!)

Priručnik za praktičare - ključevi uspjeha za provedbu – Gajna kao primjer

Videozapisi – GAJNA je jedna od njih

Konferencija – održana u veljači 2026. – predstavnici i hrvatskog ministarstva !

LANDCARE EUROPE Captures Carbon
– Supporting Natural Climate Protection in Agricultural Landscapes

Implementer:

- Deutscher Verband für Landschaftspflege (DVL) e.V., Germany

Implementing Partners:

- Agri-Carbon: Nature Transformation Association (National)
- Baltic Environmental Forum (Lithuania)
- BirdLife Czechia (Czech Republic)
- Projekt ekološki društvo-RH (Croatia)

Collaboration with experts:

- LANDCARE EUROPE network

The European Climate Initiative (ECI)
Goal: support the transition to a carbon neutral Europe → Climate change mitigation
Duration: 11/2021 – 31/2026

Logos: German Federal Government, Ministry for Economic Affairs and Climate Action, EC, giz, DVL, BEF, Projekt ekološki društvo-RH, Landcare Europe, and others.

Landcare Europe Captures Carbon

Croatia

Gajna – Collective approach of
grazing native livestock in
floodplains

Lithuania

Year-round adaptive rotational grazing
for carbon sequestration

Best practice video

Landcare Europe Captures Carbon – Creating
Natural Carbon Sinks with Farmers

Romania

Water retention, permaculture and regenerative
farming in the Harghita mountains

Czech Republic

Building healthy soils to sequester
carbon and improve biodiversity

Germany

Peatland farming as carbon
sequestration method

Landcare Europe Captures Carbon

Priručnik

Preporuke za
nacionalne strateške
planove ZPP-a i iskustva
s terena –za
Ministarstvo
poljoprivrede,
šumarstva i ribarstva

Pasturing Collective Eko-Gajna

Country: Croatia

IZVORI na hrvatskom jeziku nalaze se na web stranici BED-a,
a oni na engleskom na stranici <https://www.landcare-europe.org/projects/projects/euki-carbon-capturing-1>

27.05.2025. Hrvatske vode na Gajni radi analize stanja i dogovora potrebnih radova u skladu sa vodopravnim uvjetima.

17.06.2025. U stanu na Gajni konferencija „Američki došljaci“ u organizaciji JU Natura Slavonica na temu invazivnih vrsta. Podrška u izvedbi projekata uklanjanja invazivnih vrsta.

14.05.2025. Posjeta OŠ Stjepan Radić iz Oprisavaca, oko šezdeset djece sa pet učiteljica u pratnji dočekani od strane zaposlenika i volontera BED-a uz terensko predavanje o važnosti očuvanja prirode na Gajni. (učiteljicama je poslan video materijal kao uvod).

Aktivnosti BED - a provedeni na Gajni – nove inicijative – SOVE!

Prizivamo sove! U mjesecu prosincu čuvar Gajne i koordinator volontera su uz komunikaciju sa BIOM-om i DZZP-om te prema nacrtima koje su dobili napravili i postavili kućicu za kukuvije na Gajni. Kukuvije (*Tyto alba*) su sove često vezane za građevine pa se nadamo da će i naša štala privući koju. Mali glodavci (miševi, štakori) koje uglavnom smatramo štetnima su njena omiljena hrana te je stoga važna u kontroli tih populacija.

Zagovaranje i zakonodavstvo-radne grupe, savjeti, povjerenstva-sudjelovanje u radnim grupama, savjetima te povjerenstvima na području zaštite prirode i ruralnog razvoja u 2025. NACIONALNO i lokalno

B1

2 samostalna komentara na strateške dokumente

10ak sudjelovanja na sjednicama odbora, radnim grupama i savjetima

10ak sudjelovanja/podrška u javnim akcijama, otvorenim pismima, dopisima

10ak sudjelovanja na zagovaračkim sastancima

- **Partnersko vijeće grada Slavonskog Broda (Urbano područje grada)**

- **Odbor za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.** Iris Beneš (BED) /Tomislav Hudina (BIOM) - predstavnici Zelenog foruma i **Odbor za Strateški plan ZPP-a 2023.-2027.** – Iris Beneš (BED) i Dražen Šimleša (ZMAG)
- **Savjet za praćenje provedbe Nacionalnog programa očuvanja izvornih i ugroženih pasmina domaćih životinja u RH**– BED daje podršku zagovaračkim naporima UUSSP-a, Iris Beneš BED/ Vatroslav Tissauer HAPIH

BED sudjeluje u radu tematskih radnih grupa Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike, one o **zelenoj arhitekturi** i

one koja tematizira **žene u ruralnom prostoru**.

Reizabrani i za novo razdoblje Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike 2021.-2027.

Kao predstavnici dijela društva koji prati utjecaj poljoprivrede na tlo, vodu i okoliš te klimu, dužnost nam je tražiti puteve kako da smanjimo velike okolišne i društvene troškove intenzivne poljoprivrede.

29.10.2025, 3.sjednica Odbora za praćenje Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike (SPPZPP) dan poslije Pripremljen i poslan članicama Zelenog foruma izvještaj.

19.12.2025. Sastanak Evaluacijske radne skupine Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2027. online.

Sudjelovanje i članstvo u domaćim i međunarodnim mrežama i inicijativama te suradnja s drugim sektorima

Stalna suradnja :
5 nacionalnih mreža,
8 međunarodnih,
1 nacionalna i 4 lokalne udruge
1 Javna Ustanova
3 JLRS
1 državna agencija

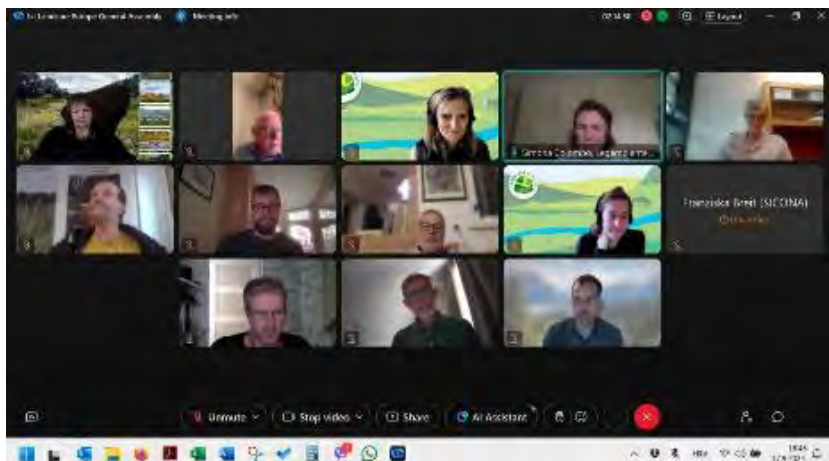

- European Livestock Breeds Ark and Rescue Net
- Forum za prehrambeni suverenitet

BED jedan od osnivača i aktivnih sudionika europske mreže Landcare Europe

Mreža je osnovana **07.06.2023.** u Bruxellesu, a naša organizacija jedna je od osnivača mreže koja spaja poljoprivredu, zaštitu prirode i zajednice za biološku raznolikost, otporne ekosustave i kvalitetu života čuvajući krajolike koji spajaju prirodnu i kulturnu baštinu. Aktivno smo sudionici mreže i u 2025.

BED jedan od članova Europskog koordinacijskog tima globalne mreže ICCA Consortium

BED je član ICCA Consortiuma, međunarodne mreže „teritorija života” – vrijednih područja koje starosjedilački narodi i lokalne zajednice održavaju svojim načinom života te regionalne inicijative vezane uz zajednički upravljana zemljišta tzv. common land. Suorganizirali skupštinu održanu u Ljubljani u prosincu 2025.

EUROPEAN COORDINATION TEAM (ECT)

Country	Name	Organization
COORDINATOR	Eleonora Fanari	
Spain	Sergio Couto	Memolab UGR
Spain	Manuel Lopez	IComunales
Italy	Marco Bassi	European Councilor
Italy	Federico Bigaran	Rete Italiana territori di Vita
France	Gretchen Walters	Honorary Member
Greece	Theodore Terkarfakis	Terra Silvestrys
Romania	George Iordachescu	Honorary Member
Montenegro	Pablo Dominguez	Save Sinjajevina
Croatia	Iris Beneš	BED

The ICCA
Consortium

BED je član koordinacije Zelenog foruma – mreže okolišnih organizacija u RH

Komunikacija u Koordinaciji ZF-a putem mjesečnih sastanaka koordinacije, bilateralnih sastanaka, slanja izvještaja sa sjednica Odbora za praćenje programa ruralnog razvoja.

1. Planiranje modela/aktivnosti za unaprjeđenje suradnje s institucijama i lokalnim inicijativama vezano za teme zaštite okoliša i prirode
2. Osmišljavanje interne kampanje/plana za zagovaranje financiranja OCD-a na nacionalnoj razini
3. Pristup za bolje pozicioniranje zaštite okoliša i prirode u nacionalnim politikama

Godišnja skupština ZF-a 24.-25.10. 2025. održana u Kninu. Izborna - BED izabran ponovno u koordinaciju na slijedeće tri godine

Suradnje s drugim udrugama lokalno

21.03.2025. Volonterska akcija – uz Zajedno za čistu Savu – BED se angažirao u organizaciji i provedbi

Glavni organizator Europe Direct - uz KPA - Klub podvodnih aktivnosti Marsonia, BED - Brodsko ekološko društvo, ERIK - Ekološko ronilačko istraživački klub, Sportsko rekreativna udruga "Živim sport", Udruga splavara „Čika Mata Marković“, Udruga mladih aktivista „Izađi van“, Čisteći medvjedići i Sportsko rekreativni klub iz Brod

Suradnje s drugim udrugama lokalno

Stvaranje Zelenog FM-a na Radio92 FM – Nove suradnje sa udrugama i medijima na našem području. Dugogodišnju suradnju između udruge Eko-Brezna, Brodskog ekološkog društva i Društva multiple skleroze pretvorili smo u Inicijativu **Zeleni FM** u kojem na Radio92FM zajedno pripremamo i uređujemo emisiju petkom, u 11:30.

16.05.2025. Sajam udruga na Korzu

Suradnje s školama lokalno

Objava Klasična gimnazija fra Marijana Lanosovića s pravom javnosti

Klasična gimnazija fra Marijana Lanosovića s pravom javnosti

16. travnja 2025. · 🌐

Naslovna O školi ▾ Nastava ▾ Kutak za roditelje ▾ Školski dokumenti ▾ Natječajji ▾ Kontakt ▾ 🔍

1 TE PTICO"]

prostoru Gradske knjižnice održano je edukativno predavanje pod nazivom "PTICE NAŠIH GRADOVA" koje je okupilo ljubitelje ptica. Predavanje su organizirali udruga BiOM i Brodsko ED, a među posjetiteljima su bili i naši učenici. Dominik Spevec iz udruge BiOM, a prisutnima se obratila i Iris Beneš iz BED-a. Javorilo se o brojnim vrstama ptica koje obitavaju na području Slavanskog Broda i okolice, ali i izazovima s kojima se susreću u svakodnevnom životu. Govorilo se o mogućnosti koje građani imaju kako bi pridonijeli sigurnijem i zdravijem životu ptica – od postavljanja kućica za gniježđenje do očuvanja prirodnih staništa i očuvanja okoliša. U zaključku predavanja ojala osvjestiti važnost zaštite ptica i njihova uloga u očuvanju prirodne

ir, 4. a

Zaštita voda, rijeka Sava i obrana od poplava u Zelenoj knjižnici

Naši učenici 5. a i 5. b razreda sudjelovali su u programu organiziranom u Gradskoj knjižnici Slavonki Brod.

U sklopu programa Zelene knjižnice predstavnici Hrvatskih voda Marija Vizner i Tomislav Novosel, u srijedu 4. lipnja 2025. upoznali su nas sa vrstama poplava, načinima kako se s njima boriti i kako im se prilagođavati, uz priču o potrošnji i o zagađenju vode te slivu rijeke Save. Iris Beneš iz Brodskog ekološkog društva-BED koje program organizira sa Gradskom knjižnicom Slavonki Brod približila je vrijedna prirodna područja u Brodsko-posavskoj županiji koje Sava, najduža hrvatska rijeka, oblikuje svojim djelovanjem. Nismo mogli preskočiti ni Gajnu, prirodno poplavno područje na kojoj BED u suradnji sa lokalnim poljoprivrednicima i mnogobrojnim

Suradnje s drugim organizacijama/mrežama u RH

14.05.2025. Su-organizirali Festival biološke raznolikosti u poljoprivredi koji je organizirao Ekološki institut Ecologica u sklopu FarmBioNet projekta u Krka National Park i uz podršku BIOM-a.

Pozvani smo i predstaviti Gajnu kao dobar primjer u praksi.

FARMBIONET nacionalna mreža za poljoprivredu i biološku raznolikost

Aktivnosti koje poljoprivrednici provode za očuvanje bioraznolikosti

Suradnje s međunarodnim organizacijama

30.05.2025. Posjeta sedamnaest stručnjaka iz Austrije iz udruge Naturschutzakademie, pretežito biolozi i geografi, u obilasku zaštićenih područja u Hrvatskoj.

BED im je organizirao posjetu u suradnji sa kolegama iz JU Parka prirode Lonjsko polje i JU Međimurska priroda.

BED pomaže udrugama u ruralnom prostoru – UUSSP

Održana godišnja skupština
Udruge uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca u Krapju u
Lonjskom polju **18.12.2025.**

Tim BED-a priprema materijale i organizira logistiku, pomaže u izdavanju potvrdnica za sve članove, zagovara interese udruge pri Ministarstvu poljoprivrede i Agenciji za plaćanja u PRRR.

BED je glavni pokretač i član Pašnjačke zajednice braniteljske zadruge Eko-Gajna u Općini Oprisavci pokraj Slavenskog Broda te se godinama zalaže za alternativne modele korištenja i upravljanja zaštićenim područjima i područjima Natura 2000, a posebno u vezi s tradicionalnim korištenjem zajedničkih pašnjaka koji još uvijek postoje u nekim dijelovima poplavnog područja rijeke Save.

PZBZ Eko-Gajna od 2012 ima Program gospodarenja Gajnom koji služi kao podloga za godišnje programe i koji u sebi sadrži mjere i uvjete zaštite prirode. Uspjeli smo u 2015. godini izmijeniti Zakon o poljoprivrednom zemljištu na način da je konačno priznata mogućnost zajedničkog upravljanja na zajedničkim pašnjacima prihvaćanjem zadruge kao zakupnika zemlje u vlasništvu RH.

Zajednice koje zajednički upravljaju zemljištem, uz svrhu očuvanja prirode nužne su u očuvanju ruralnih krajolika Europe, ali i očuvanju bioraznolikosti

Godišnji program gospodarenja Gajnom usvojen 28.04.2025.

Gajna je trenutno jedino mjesto u RH, koje je uz zalaganje Brodskog ekološkog društva BED-a, na tradicionalnom zajedničkom pašnjaku zadržalo **zajednički model upravljanja i prilagodilo takvo upravljanje postojećem zakonskom okviru.**

Suradničko vijeće Gajne sastalo se u 2025.

08.07.2025. osma sjednica Suradničkog vijeća značajnog krajobraza Gajna koje BED suorganizira uz Javna ustanova Natura Slavonica.
U svoje ime i ime PZBZ-a BED priprema izvještaj o aktivnostima na Gajni

Gajna kao primjer 2025.

Nagrada **ZELENI LEPTIR** za
"Očuvanje prirode poplavnog
pašnjaka Gajna putem uzgoja
izvornih pasmina,,

Zeleni leptir je nagrada u organizaciji projekta **Rezolucija Zemlja Večernjeg lista** u Zagrebu. Nagrade se dodjeljuje najboljim ekološkim projektima koji su ostavili značajan trag u zaštiti prirode, održivom razvoju i društvenoj odgovornosti, a dugogodišnja spona očuvanja prirode i poljoprivrede na Gajni pokriva svo troje. Nagrada je BED-u dodijeljena za najbolji projekt pojedinca/udruga u kategoriji **Dostojanstven rad, gospodarski rast, industrija, inovacije i infrastruktura, odgovorna potrošnja i proizvodnja**. 20.03.2025.

Gajna kao primjer 2025.

godina
organiziranog upravljanja
vodama u Hrvatskoj

GAJNA Suradnja civilnog i javnog sektora u službi zaštite prirode i voda

ZNAČAJNI KRAJOBRAZ GAJNA PRISAVSKI JE PAŠNJAK U INUNDACIJI NA KOJEM GRUPE LOKALNIH ENTUZIJASTA OKUPLJENIH U BRODSKO EKOLOŠKO DRUŠTVO DESETLJEČIMA POMIRUJE ZAŠTITU PRIRODE I POLJOPRIVREDU SURADJUJUĆI S VODNIM GOSPODARSTVOM, ČUVAJUĆI HRVATSKU TRADICIJU, KULTURU I POVIJEST TE AUTOHTONE IZVORNE PASMINE I VRSTE.

Sagradnja brane

Obrambeni grmlnjak, vodostaj u brani (2015.)

Objavljen članak u tromjesečnom broju časopisa Hrvatska vodoprivreda - materijal vezan za radove na Gajni i BED angažman u izgradnji brane, grlenjaka i suradnji sa Hrvatskim vodama **Gajna - suradnja civilnog i javnog sektora u službi zaštite prirode i voda**

Gajna kao primjer 2025.

01.- 03.07.2025.

Radionica o restauraciji rijeka i vlažnih livada – pozvani od strane WWF-a da predstavimo **rad BED-a na Gajni** Lendava, Slovenia.

kao dio projekta “Restoration of the European Amazon: Reconnecting Riverine Habitats in the First Five-Country UNESCO Biosphere Reserve.”

Gajna kao primjer 2025.

	Austria <i>Agrargemeinschaft Obergurgl</i>	Short-distance transhumant pastoralism	→
	Benin <i>Union des Coopératives de Producteurs de Riz du périmètre irrigué de Koussin-Lélé, UCooP-KL</i>	Irrigated agriculture	→
	Chile <i>Indigenous Association of Livestock Farmers of Guallatire</i>	Pastoralism	→
	Croatia <i>Eko-Gajna cooperative</i>	Pastoralism	→

Projekt **RESILIENT RULES** financira Europsko istraživačko vijeće (ERC) u okviru programa Obzor Europa. Okuplja mrežu od 65 stručnjaka iz preko 40 zemalja kako bi proučili 56 zajednica i produbili naše razumijevanje kolektivnog djelovanja u poljoprivrednim dobrima a **Gajna je identificirana kao jedan od primjera otpornih zajednica.**

BED kao primjer - vidljivost u medijima 2025.

D

SB Online

DRUŠTVO   GOSPODARSTVO   CRNA KRO
POLITIKA   ŽIVOT   SPORT

elje tradicije   1100 novih trsova u Brodskom Vinogorju – Stanići nastavljaju obiteljsku vinsku priču

DRUŠTVO

Dodijeljen Zeleni leptir za rad Brodskog ekološkog društva na Gajni !

brod portal   Vijesti   Sport   Show   SB kalendar   Priče

VIJESTI

Brodsko ekološko društvo dobilo 'Zelenog leptira' za očuvanje 'Gajne'

AUTOR: BRODPORTAL   21.03.2025

O35portal.hr   POLITIKA   GOSPODARSTVO   SPORT   KULTURA   ŽIVOT   CRNA KRONIKA

Nisu čekali državu – sami su spasili prirodu i dobili nagradu

Autor: O35portal

ZAGREB / SLAVONSKI BROD – Dugogodišnja predanost očuvanju prirode i održivom razvoju donijela je još jedno važno priznanje **Brodskom ekološkom društvu (BED)**. Na svečanosti održanoj 20. ožujka 2025. u Zagrebu, u sklopu projekta **Rezolucija Zemlja** u organizaciji **Večernjeg lista**, BED je nagrađen prestižnim priznanjem **Zeleni leptir** za projekt „Očuvanje prirode poplavnog patnjaka Gajna putem uzgoja izvornih pasmina”.

Nagrada se dodjeljuje najboljim ekološkim projektima koji ostavljaju trajan trag u području zaštite prirode, održivog razvoja i društvene odgovornosti. BED je laureat u kategoriji „Dostojanstveni rad, gospodarski rast, industrija, inovacije i infrastruktura, odgovorna potrošnja i proizvodnja”, koja je jedna od sedam kategorija osmišljenih prema Ciljevima održivog razvoja.

POČETNA   SLAVONSKI BROD   ŽIVOT

Autor: Priopćenje

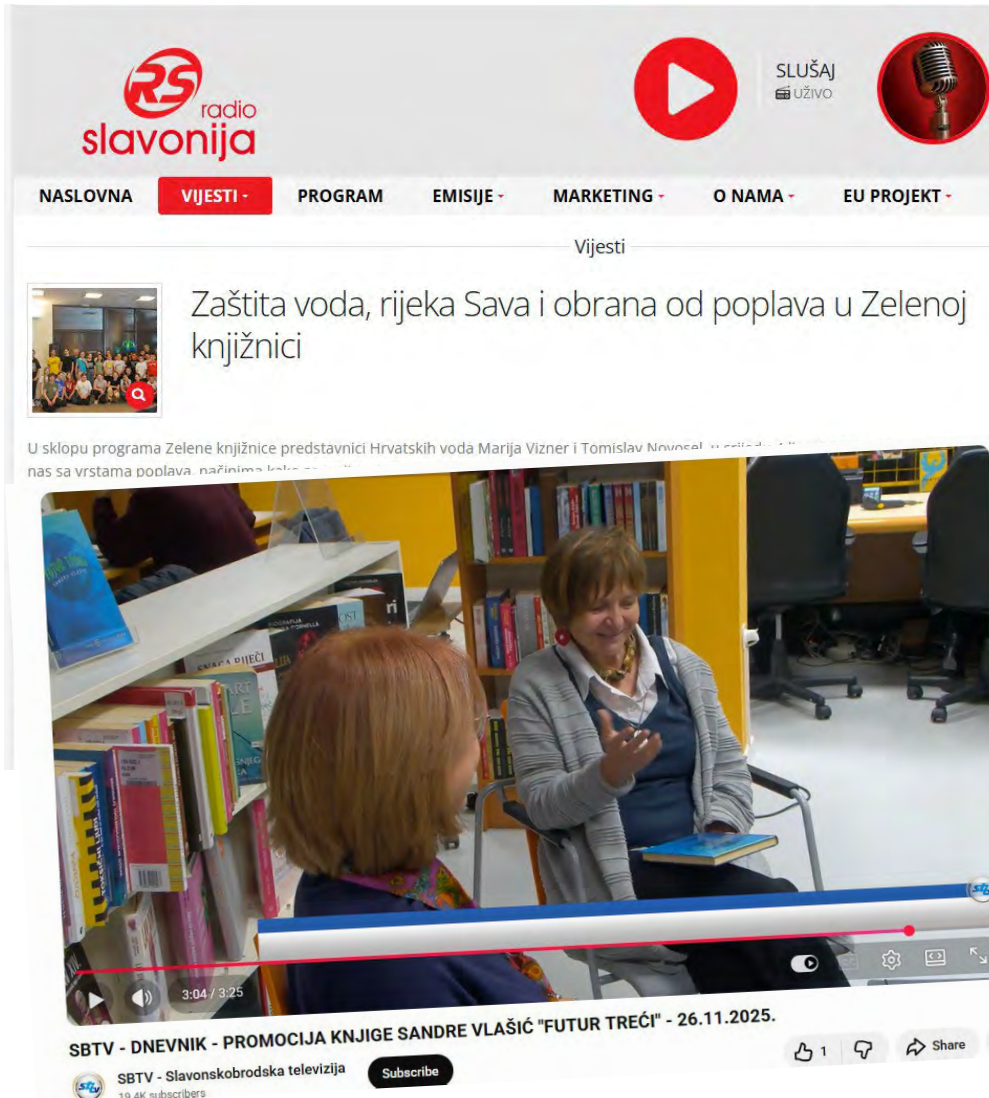
24.3.2025. u 18:00

ZATRAŽILI ZAŠTITU PRIJE 35 GODINA

Priznanje za rad ljudi koji bdiju nad područjima kao što je Gajna

BED kao primjer - vidljivost u medijima 2025.

radio slavonsija

NASLOVNA **VIJESTI** PROGRAM EMISIJE MARKETING O NAMA EU PROJEKT

Vijesti

Zaštita voda, rijeka Sava i obrana od poplava u Zelenoj knjižnici

U sklopu programa Zelene knjižnice predstavnici Hrvatskih voda Marija Vizner i Tomislav Novneal... nas sa vrstama poplava, načinima kako...

SBTV - DNEVNIK - PROMOCIJA KNJIGE SANDRE VLAŠIĆ "FUTUR TREĆI" - 26.11.2025.

SBTV - Slavonskobrodsko televizija 19.4K subscribers

ŠIMO BENEŠ, Brodsko ekološko društvo

One nisu u opasnost, jer za njih imamo protupoplavni plato.

1:56

asta vodostaja Save na nogama čuvari pašnjaka Gajna

Vecernji list - Hrvatska

Kako knjiga može biti poziv na akciju protiv klimatskih promjena

Ljudi mogu učiniti puno više nego što misle, smatra Sandra Vlašić, magistic...

Razgovori o našim iskustvima i reportaže i izjave uz prigodne datume – važan rad s medijima!

Radio postaje:

Radio Brod

Radio Slavonija

Radio92FM

Zeleni balans **Novog radija Đakovo**

Radio Slovenija – 1.program -

reportaža Talenti regije u kojima izvještavamo u uspješnosti regija, država i pojedinaca kod korištenja kohezijskih sredstava iz EU fondova

Portali :

Brodportal

PlusPortal

035portal.hr

SBonline

TV postaje:

HTV

SBTV

Tiskani mediji:

Posavska Hrvatska

Večernji list

Vidljivost u 2025.

Web – bed.hr

FB stranica- @BrodskoBED,

Instagram BED Brod Ecological Society

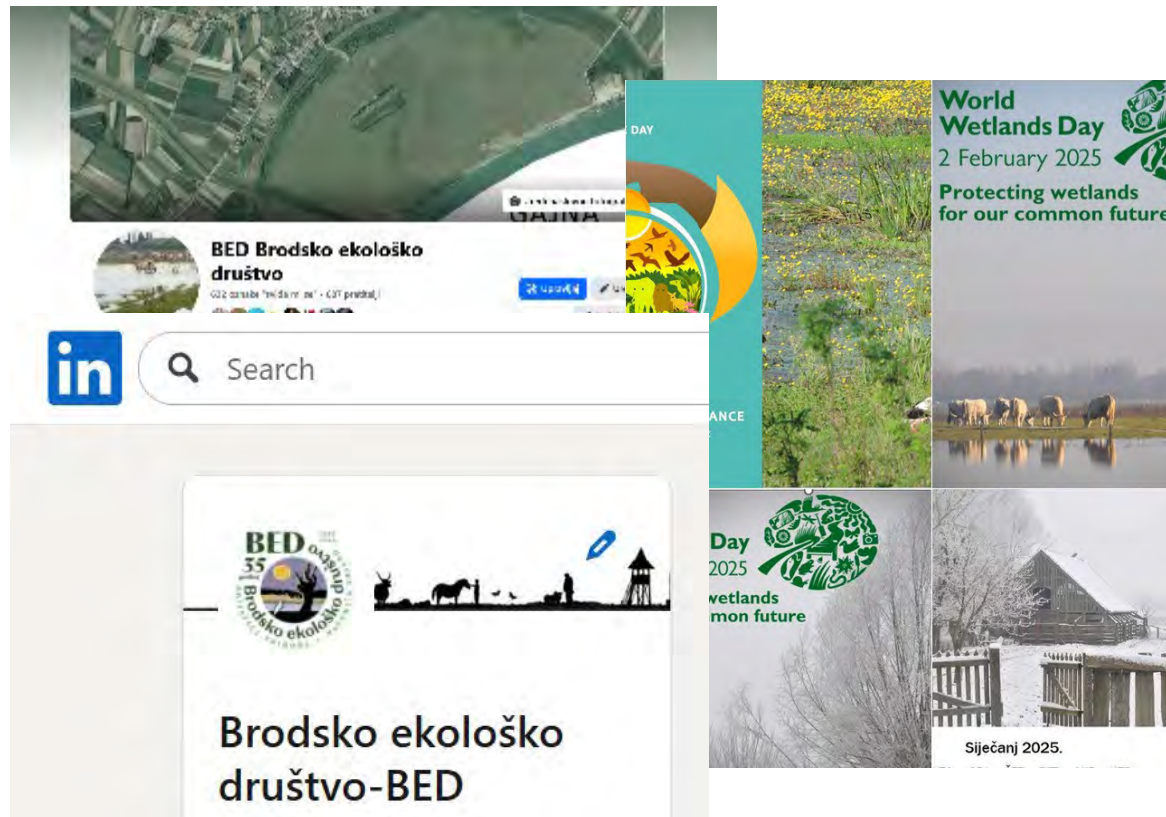
LinkedIn – Brodsko ekološko društvo-BED

Udruga je pripremila izvještaj u formi pogodnoj za objavu na web stranici.

Godišnji izvještaj je i tiskan.

Aktivna Facebook i web stranica udruge, Instagram profil a u 2025. otvoren i LinkedIn.

Obilježavanje važnih dana u zaštiti prirode i okoliša, edukacija građanstva, vidljivost Gajne kao pozitivnog primjera.

- U 2025. godini bile su zaposlene tri osobe: programska koordinatorica, administrativno tehnički tajnik i čuvar Gajne, kojeg sufinancira Javna ustanova Natura Slavonica.
- Tim sastavljen od predsjednice/programske koordinatorice i administrativno tehničkog tajnika te koordinatora volontera dvomjesečno radi reviziju ostvarenih i planiranih aktivnosti i priprema izvještaje za sjednice upravnog odbora koji se održavaju uglavnom elektronski.

Održana je elektronska skupština BED-a održala se u periodu od 11.06.2025. do 21.06.2025. godine koja je prihvatila izvještaj za 2024. godinu te elektronska skupština BED-a od 9.12. do 19.12.2025. koja je usvojila financijski i operativni plan udruge za 2026. godinu.

IZAZOVI

Financijski – BED sustavno radi posao institucija bez dodatnog financiranja – stvarni troškovi održavanja infrastrukture, organiziranja lokalne zajednice, restauracijskih zahvata u prirodi.

Najave izmjene prostornog plana općine Oprisavci suprotno planu upravljanja ekološkom mrežom i ZK Gajna, (PU 021) već upisane nerazvrstane ceste na zaštićenom pašnjaku i javnom vodnom dobru, najave načelnika da će „ukinuti zaštitu prirode“, pritisak na dio Gajne bez mjera i uvjeta zaštite prirode.

Broj volonterskih sati BED-a od 2020.-2025.

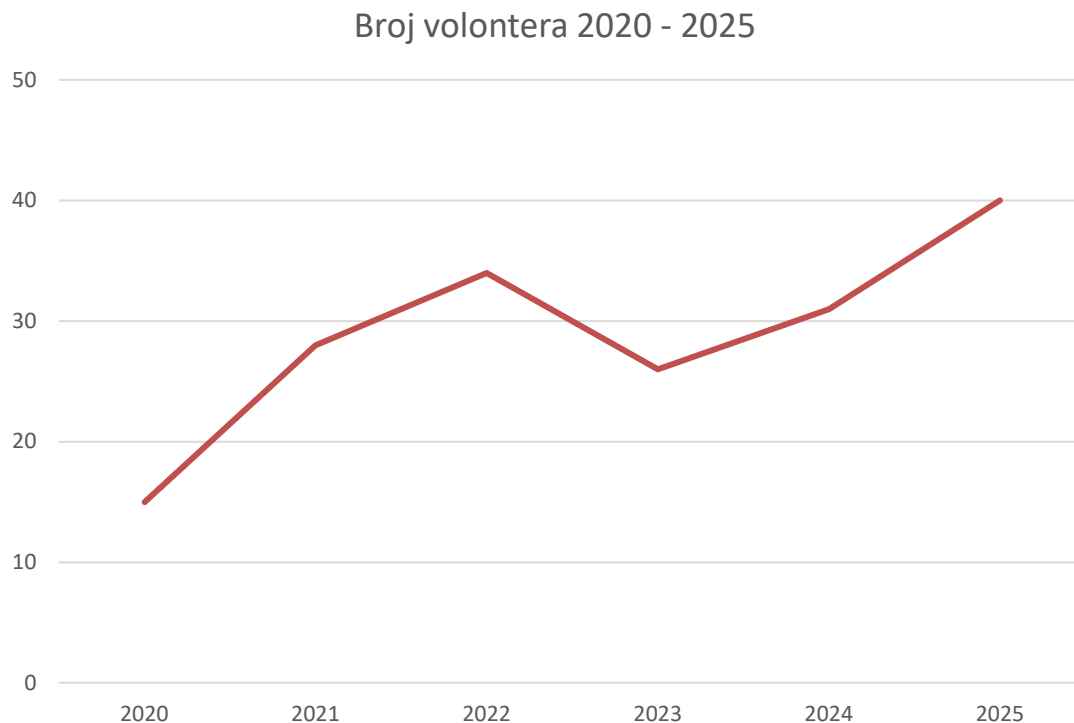

Nakon velikog pada volonterskih sati u 2020. i 2021., djelomično radi COVID situacije i dobi „starih” volontera, u 2022. bilježimo porast sati koji se održao do 2024, kada u 2025 dolazi ponovo do pada.

4738 sati u 2020.
3855 sati u 2021.
4635 sati u 2022.
4362 sati u 2023.
4689 sati u 2024.
3945 sati u 2025.

BED u 2025. godini ima 4016 radnih sati zaposlenika i volonterskih sati 3945 sati. Radi se o omjeru zaposleni - volonteri: 50,44% plaćenih sati odnosno 49,56% volonterskih sati

Broj volontera BED-a od 2020.-2025.

Iako je broj volonterskih sati u trendu opadanja, broj uključenih volontera je bio stabilan i u trendu rasta u prosjeku kroz godine.

15 ljudi u 2020.
28 ljudi u 2021.
34 ljudi u 2022.
26 ljudi u 2023.
31 ljudi u 2024.
40 ljudi u 2025.

Želite li nas podržati da nastavimo s radom?

Možete to napraviti uplatom putem qr coda

(namješten na 5 EUR-a ali iznos možete mijenjati 😊)

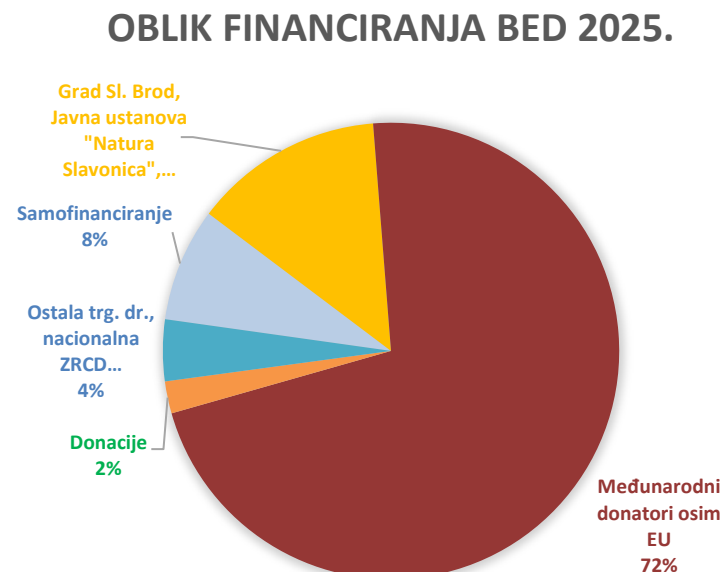
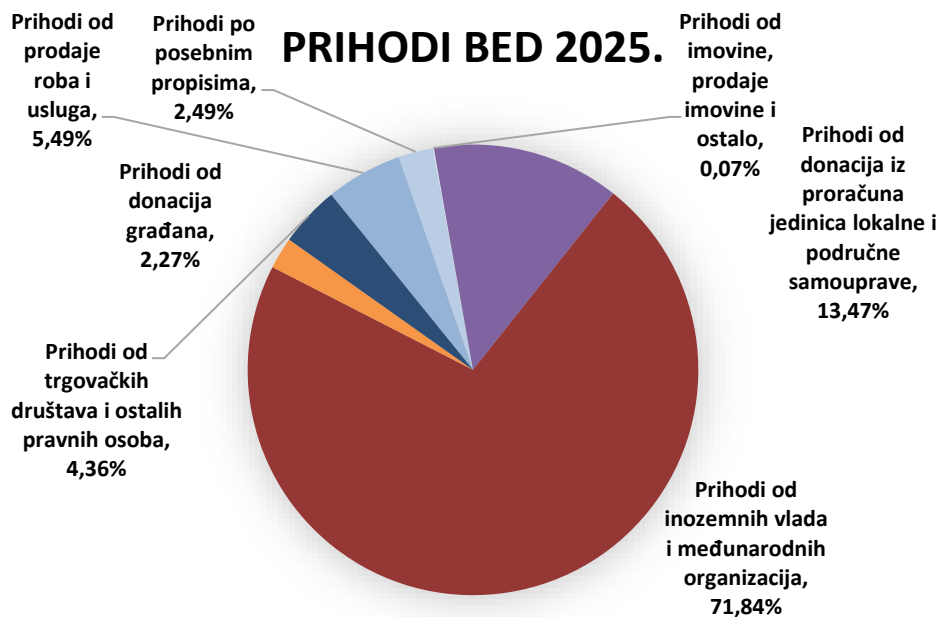

ili uplatom na Broj računa HR4723400091100066586

Poziv na broj odobrenja 99

Opis plaćanja: Donacija za BED

Financijski izvještaj – prihodi i izvori financiranja u 2025.

Opis prihoda	Iznos €
Prihodi od prodaje roba i usluga	2.520,00
Prihodi po posebnim propisima	1.140,65
Prihodi od imovine, prodaje imovine i ostalo	34,37
Prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne samouprave	6.183,17
Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	32.970,59
Prihodi od donacija građana	1.044,00
Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba	2.000,00

Financijski izvještaj 2025. rashodi i rekapitulacija

Opis rashoda	Iznos €
Rashodi za radnike (AOP 056+061+062)	40.462,13
Materijalni rashodi (AOP 068+072+077+082+087+097+102)	20.969,83
Rashodi amortizacije (AOP 108)	1.060,32
Financijski rashodi (AOP 110+111+115)	314,08
Ostali rashodi (AOP 129+134)	12,50
Obveze poreza na dobit po obračunu (AOP 153)	37,80
UKUPNI RASHODI	62.818,86
Rekapitulacija	
UKUPNO PRIHODI €	45.892,78
UKUPNO RASHODI €	62.818,86
MANJAK PRIHODA U 2025.	- 16.926,08 €
Višak prihoda prenesen iz prethodnih godina €	84.336,82
Raspoloživo €	67.372,94